

هەوالەکانی بزوتنەوێی کریکاری ،سۆسیالستی ، جەماوەری جیهان

2005-3-29

عەلی مەحمود

نیپال -

خۆپیشاندان بۆ گەڕانەوەی دیموکراسی درێژەیی هەیه ، هەزاران کەس داوای ئاشتی و گەڕانەوەی دیموکراتییان کرد ، تا ئیستا هەزاران خۆپیشاندەر گراون ، لەخۆپیشاندانی 21-3 لیدەری پارتی کۆمۆنیستی نیپالی- م ل گرا لە تەمەنی 75 سالییدا ، لە کاتیکیدا نەخۆشی شەکەرەیی هەبوو . خۆپیشاندانی 21-3 هەموو نیپالی گرتەو و 5 پارتی سیاسی پێکییان خست .

سەرۆکی گەورەترین پارتی نیپالی (کۆمۆنیستی نیپالی) بە دەست پۆلیسەو

- پۆلی جیهانی ئاو

پۆلی 23-3 پۆلی جیهانی ئاو بوو ، ئەمسال لە کاتیکیدا یادی پۆلی ئاو دەکرێتەو 26٪ منالی جیهانی ئاوی تەواویان نییە بۆ خواردنەو ، لە نیپال پۆژانە 40 منال بەهۆی کەم ئاوییەو گیان لە دەستە دەن .

میسر

پاریژەری چەپ ، دامەزرێنەری بزوتنەوێی کیفایەیی میسری پای گەیاندا لە بەرواری 30-3 لە بەردەم پەرلەمانی میسری خۆپیشاندان سازدەن .
- نەوال سەعداوی و سەعدەدین ئیبراھیم و محەمەد فەرید حەسەن ، وەک مارکسی و لیبرالەکان خۆیان کاندید کردووە بۆ پۆستی سەرۆکیەتی کۆمار . بەلام ئیسلامییەکان لەگەڵ مانەوێی دەستوری کۆندان تا پێگە بۆ مانەوێی موبارەک خۆش بکات ، چونکە ئەوان باوەرپییان وایە یاسای ئیستا کە تیای نوسراوە شەریعەت سەرچاوەیەک لە سەرچاوەکانی یاسایە باشترە لە یاسای نوێ ، بەمەش برایانی موسڵمان پشەتگیری لە پاوان کردنی دەسەلاتە کەن .

ئەلمانییا

دادگای ئەلمانی لە بەرلین شەھود یەھوای بە فەرمی ناسی ، کە مەزھەبێکی کریستانییە و پەیرەو لە میتۆدی جولەکە دەکات . لە ئەلمانییا 21000 ئەندامی هەیهو تشارلزل راسل دامەزرێنەرێتی ، بارەگای سەرەکی لە نیورۆکە .

تەقینەوێکانی قەتەر

ھەندىك لە ھىزانەى لە لىستى تىرۆردان بە ئاشكرا لە ھەندىك بۆنەو كاتدا لايەنگرى لە قاعىدە دەكەن, پىشتىر ئىدانەى ھىچ كىمى تىرۆرستىيان نەكردووە بەلام ئەم تەقینەو ھەى دۆخەيان لە قاو داو شەرمەزاريان كرد , كە كىدارە تىرۆرستىيەكە لە قوتابخانەى شانۆگەرى بەرىتانىيا ئەنجام درا , ئىنگلىزىكى كوشت و 12 ى برىندار كرد . يوسف قەرزەوى لە پىشەو ھەى خۆنیشاندەران و ھەباس مەدەنى و ھەماس و مامۆستايانى زانكۆى دۆخەو كۆمەلەى چاكسازى يەمەنى لەناو ئىدانەكەران و بەشدارانى خۆپىشان دانەكەى دۆخەن دژ بە تەقاندەنەكە .

كۆمەلەى 20

كۆمەلەى 20 داواى ھەلگرتنى پىشتىگى دەولەتن لەسەر بەرئوبومە كشتوكالىيەكان بۆ سالى 2010 , بەرازىل و ھىند سەركردايەتى ئەو داوايە دەكەن . ئەو ھەى شايانى باسە وولاتانى پۆژئاوا پىشتىگى بەرھەمى كشت و كالى دەكەن , بەمەش زيان بە بەرئوبومى وولاتانى ھەژار دەدەن , ھەر مانگايەك لە ئەوروپا پۆژانە لە دەولەتەو 3 دۆلار پىشتىگى ھەى .

فەلەستىن

ھەماس ووتى ئەگەر بىبەينەو شەرىعەت بە زۆر جىبەجى ناكەين بە سەر كۆمەلدا .

يەمەن

پارتى يەكبونى چاكسازى ئىسلامى كچان بۆ پەرلەمانى گەنجان نا پالئوت , كە برىار وايە ئەم پەرلەمانە لە 50 كوپر و 50 كچ پىك بىت .

كوبا

گۆفارى فۇبىس كاسترۆى لە پىزى دەولەمەندەكانى جىھان ناوژەد كرد , گوايە 550 ملپۆن دۆلارى ھەى, ئەمەش لە خوار سامانى مەلىكەى بەرىتانىياو . كاسترۆ لە سالى 2003 لە وەلامى بۆشدا كە ووتبوى , بازركانى لە گەل كوبا بۆ گىرفانى كاسترۆيە , لە وەلامدا كاسترۆ ووتى من دۆلارم نىيە , ئەو ھەى ھەمە گىرفانەكانى بۆش ھەموى دەگىت .

لوبنان

له خۆپيشاندانتيكدا كه دهيان ههزار بهشداربوون له بهيروت سهروكي پارتى كومونيسيستى لوبنان ووتى : به بيرمانا ناهاات منافهسهى مهزههپ و سهرمایه داران بكهين , تهنه ويستمان بليين دهنگيكي جيا له كومهلدا ههيه , نه م خۆپيشاندانه گورو تيني بهخشييه وه بۆ كومونيسيسته كانى لوبنان .

یۆنان

له بهروارى 17-3 هاتوچوو و قوتابخانه له كهرتى تاييهت و گشتى له مانگرتنيكى سهرانسه رييدا له كار پاوهستان بۆ ماوهى 24 كاتژمير . مانگرتن نه خووشخانه و پۆست و بانك و كه رته گشتييه كانى گرتوه . نه مهش به هوى بهرز بونه وهى نرخه وه بوو له كاتيكا كرى له و ناسته كه متر به رزه بيته وه .

برۆكسل

دهيان ههزاركس له سانديكانى كريكاران و بازرگانى رژانه سه ر شه قامه كانى برۆكسل دژ به نازادكردنى كه رتى خزمه تگوزارى له يه كيتى نه وروپا .

هيندستان

1 مليون كارمهندى كه رتى دهوله تى بانكه كان له بهروارى 22-3 مانبيان گرت له كار كردن , كه رتى بانكه كانى پانايى هيندستانيان شه له ل كرد .

ئهلمانيا

له بهروارى 20-3 خۆپيشاندانى پر له زه برو زهنگ له نيوان چهپ و راسته كان له شارى درسدى ئهلمانيا به رپا بوو له جه رگه يدا 10 پۆليس بريندار بوو . له كاتيكا سه دان خۆپيشاندهرى راسته وى نازى خۆپيشاندانيان ده كرد , چه په كان دژبيان وه ستانه وه . بپيار وايه 8-5 له شارى به رلين نازييه كان له يادى روخانى هيتله ر خۆپيشان دان ساز بكه ن .

ئابورى جيهان

پيشبيني وايه ئابورى جيهانى نه مسال 4% گه شه بكات , له ئيلولى رابردوو پيشبيني گه شهى 3,4% ده كرا , نه مه دابه زينهش به هوى به رزيونه وهى نرخى نه وت و نه و سستيه وه يه كه وتوته ئابورى جيهانه وه .

پۆليفيا

سه روكى پۆليفيا داواى هه لپژاردنى پيشوه ختى كرد تا يه كيكى كه شويني بگريته وه , هه روه ها داواى كرد په رله مان دهنگ به هه لوه شانده وهى ياساى سوتهمه نى نوئ بدات كه رابونى جه ماوه رى ليكه وته وه تا ئيستاش به رده وامه .

له ندەن

پارێزگاری له ندەنی گەرە ناسراو بە کین لیفینیتونی سور (مارکسی) بە شداری کوردەکانی کرد له یادی نەرۆزی ئەمسال، فدراسیونی کۆمەڵە کوردییەکانی کوردستانی باکور پێکییان خستوه و یەك ههفته درێژه دهکێشیت .

شیلی

کلایس مارین سەرۆکی پارتي کۆمۆنیستی شیلی له تەمەنی 63 گیانی لە دەست ، ماوه یەکی زۆر بوو بە دەست نەخۆشی شێر پەنجەوه دەتلایهوه . حکومەت 2 رۆژ نازییه تباری گشتی راگەیاندا لە سەر جەم و ولات . هاوسەرەکی یەکیک بوو له قوربانیان پێتوتشه ، له سالی 1987 گەرایهوه شیلی ، بەدوای بلۆ بونەوه ی ههواله که ههزاران کەس چوونه بارهگای پارت و بە شداری مەراسیمی تەرم ناشتنه که یان کرد .

ئەندەنوسیا

دەیان ئەندام پەرلەمانی ئەندەنوسی بووه شەرە مشت له نۆوانییان لە سەر بپاری سوتەمەنی لە ناو هۆلی پەرلەمان بە بەرچاوی کامپراکانه وه ، که بە گوێزە ی ئه بپارە نرخی سوتەمەنی بەرزە بیتەوه بە پێژە ی 22٪ بۆ 47,5٪ . هەر وه ها خۆپیشاندان دژ بەم بپارە درێژە ی ههیه .

کۆلۆمبیا

ئەندامیکی کۆنگرێسی کۆلۆمبیا سەر بە پارتي لیبرالی پاسترەو بە دەستی گەریلاکانی فارك کوزا ، هه مان کەس پێشتر 2 برای کە ی له یەن گەریلاکانه وه شوین بزراوه .

زياتر له 1000 مەنغۇلى داواى سزادانى پەرلەمانتارە دزەكانىيان كرد , دروشمىيان بەسەر پاپەپىنى خەلكى قىرغىزىستانا دەدا.

فەلەستىن

ھەردو بەرەى گەل و دىموكراتى فەلەستىنى بىرپارىياندا بەشدارى ھەلېژاردنى پەرلەمانى داھاتوو بگەن كەلە بەروارى 7-17 ئەنجامەدرىت, لەبەر ئەوہى ھلېژاردن بە شىوہى رىژەبى ئەنجامەدرىت ,ھەروەھاداواى رىژەى 20% بىيان بۇ ژانكرد لە پەرلەمانى ئاىندە و تەمەنى خۇپالاوتن بكرىتە 25 سال .

ئەلمانىيا

بەگوئىرەى پاپرسىيەك كە دەزگای فۆرس ئەنجامى داوہ 25% ئەلمانىيەكان لەگەل گەپانەوہى دىوارى بەرلىندان . 12% ئەلمانىيە رۆژھەلاتىيەكان لەگەل دىوارى بەرلىن . لە شارى بەرلىنىش 11% رۆئاوايىيەكان و 8% خۆرھەلاتىيەكان لەگەل ھەمان دىوارن.

جەزائىر

ياساى نوئى كاروبارى كەسايەتى كە سەرۇك پىشنىبارى كرىبوو بە گوئىرەى ئەو ياسايە سنورىك بۇ چەند ژنەو ئامادە نەبونی وەلى ئەمر بۇ ئامادەبونی شوكردى كچ لە بەرامبەرى نارەزايەتى ئىسلامىيەكان تىك شكا ,ئەمەش لە بەرامبەر پىشتگىرى ئىسلامىيەكان بۇ بىرپارى بەرز كرىنەوہى نرخی سوتەمەنى ھات كە سەرۇك بىرپارى لەسەرداوہ لە پەرلەمان دەخرىتە دەنگدانەوہ , تا ئىستا دژى خۇپىشانندان سازكراوہ . بەم شىوہىيە ئىسلامىيەكان لەگەل بەرزبونەوہى نرخذان لەبەرامبەر سەپاندى كۆت و بەند بەسەر ژنانەوہ .

ئەفغانىستان

2,8 مىليار دۆلار داھاتى مادە بېھۆشكەرەكانە لە سالى 2004 لە ئەفغانىستان , بىرى 206000 ھكتار زەوى بە چاندى مادە بېھۆشكەرەكان تەرخانكراوہ , 3 جار زياتر لە سالى 2002 . 60% ئابورى ئەفغانىستان پىك دەھىتت . 4 مىليۇن پاكىستانى مودمىنن و مادەبېھۆشكەرەكان بەكار دەھىتن زۆربەى لە ئەفغانىستانەوہ بۆيان دەچىت .

دەولەتی یەمەنی بپیری دا 50000 قوتابخانەیی ئایینی دژ بە توندپەروی ئایینی بکاتەو لەنێوان ساڵەکانی 2006-2010 , که ئیستا 4000 قوتابخانەیی ئایینی لە یەمەن ھەیە ئیسلامییەکان کەلکی لیۆەر دەگرن .

بی بی سی

2000 کارمەندی کەرتی بەرھەم ھێنانی بەرنامە لەسەر کارەکانییان دەرکران , بەمەش ژمارەیی دەرکراوان لەم دەزگایە دەگاتە 3780 کارمەند , 19٪ ھیزی کار .

روسیا

پاریژگاری مۆسکۆ ویری لۆچکۆف پەخنەیی توندی ئاراستەیی پەرلەمانتارانی لیستی یەکگرتووی پارٹی دەسەلاتدار کرد و ووتی روسیا لە قونای شۆرشدا یە , ئەوہی پەرتوکی کەیی لینین کە لە ساڵی 1899 نوسیویییەتی بە ناوی گەشەیی سەرما یەداری لە روسیا بخوینیتەو دەزانیت ھەمان بارودۆخە , ئەم وەزەش بە دوا ی بپیری 122ھات , کە پشتگیریییەکانی دەولەت بۆ خانەنشینیان و کەم دەرما تانی بپیری , ئەم قسانەیی بۆ قوتابیانی زانکۆی مۆسکۆ کرد , بۆچونەکانی سەدایەکی گەورەیی سیاسی دایەو ھو حکومەتی پاچەلکاند .